

Zbor za publiko ali zблиževanje tujcev

V dokaj utesnjenem prostoru športne dvorane Tabor smo si ogledali predstavo *Ich kann nicht anders*, nato pa smo se posedli v krog, oziroma nekakšno elipso. Začel se je pogovor o predstavi, ki smo se ga gledalci po želji lahko udeležili po koncu predstave. Čeprav se nas je večina že posluževala standardnega »small-talka« s katerim od znancev, ki je poleg nas sedel v dvorani, so občutki, s katerimi nas je pustila predstava, ostali dokaj prisotni. To, sem si predstavljal, je najbrž glavni razlog za pogovor o predstavi, takoj ko se le ta zaključi - da nimamo zares časa vse preleteti in racionalizirati in da o vsem skupaj poskušamo govoriti živo; iz izkušnje. Da vidimo, kaj se je sploh zgodilo. Kaj je to, kar smo gledali.

Rad imam pogovore. Debate. Danes se mi zdi, da zelo veliko debatiramo in na nek način se mi je zdelo, da o tem govori tudi predstava. Sodoben človek zelo večje deli svoje mnenje skozi dialog. To mi je zelo domač poligon za ugotavljanje resnice - kaj je ljubezen, kaj je dobro, kaj je gledališče...

Moderatorica je postavila prvo vprašanje in za nekaj dolgih trenutkov je zazevala tišina.

Postavila je vprašanje, ki mi sploh ni padlo na pamet med gledanjem.

Nekaj v zvezi s citati v predstavi in kako smo jih povezovali s celoto...

In sem obstal.

Naenkrat mi je postalo jasno, da to ne bo običajna debata, ki jih imam s prijatelji in kolegi. To je pravzaprav nasprotno od debat, ki sem jih vajen - tam so ljudje večinoma znanci, tam je tema vedno nekaj znanega, premišljenega, nekaj o čemer imam zelo jasno artikulirano mnenje - tukaj pa me obkrožajo tujci, tukaj je tema predstava, tukaj bodo vprašanja nekaj, na kar se nimam časa pripraviti. Kaj, če sem jo narobe razumel? Kaj, če sem kaj spregledal? Očitno mi nekaj ni jasno, ko pa me je že prvo vprašanje ujelo nepripravljenega.

Pojavil se je nek globok strah pred vsemi temi neznanimi obrazi. V teoriji se mi je zdelo preprosto - povedal bom to, kar se mi zdi, pa naj si mislijo, kar si hočejo. Ampak ko je prišla priložnost, nisem iz sebe spravil ničesar. V moji glavi je zevala praznina in kadarkoli sem poskušal nekaj sestaviti, se je oglasil le alarm, ki mi je zaustavljal delovanje sivih celic. Toliko nekih neznanih ljudi, pred katerimi naj bi se sedaj izpostavljal z nečim tako krhkim kot je moje doživetje predstave, o katerem povrh vsega sploh nisem imel časa dobro premisliti?

Kaj, če rečem kaj neumnega? Kaj, če rečem kaj nepremišljenega? Kaj, če me bodo narobe razumeli?

Pojavilo se je milijon nekih strahov v obliki nadležnih vprašanj, ki so me zaustavljala pred tem, da bi lahko odgovoril.

Na srečo je teh nekaj trenutkov tišine minilo in besedo je povzel nek mlajši moški, ki je zelo odprto povedal svoje mnenje na zastavljeno temo.

Kmalu se je njegovemu mnenju pridružila še neka ženska.

Pogovor je nekako stekel in videl sem, da so tisti, ki so se izpostavili, slišani. Videl sem, da sem v varnem okolju. Nihče me ne bo napadal. Tukaj nismo, da bi se zgražali drug nad drugim, tukaj smo, da bi delili izkušnjo in razmislek.

Zato sem lahko zbral dovolj poguma in spregovoril.

Besede so nekako zletele ven, poskušale nekaj oblikovati in potem je bilo konec. Oglašil se je nekdo drug in debata je stekla dalje.

In občutek je bil neverjetno prijeten.

Biti med neznanci v relativno varnem, a vseeno neznanem okolju, in deliti to, kar se mi je dogajalo je bilo nekaj osvobajajočega, povezovalnega. Osvobodil sem se lastnih strahov, hkrati pa sem naredil korak proti sočloveku. Dal sem jim nekaj mojega. Tvegati sem, da bi nekaj delil. Moj pogled na predstavo je pravzaprav nekaj intimnega, nekaj kar je samo moje, nekaj kar mi nihče ne more vzeti, nekaj, kar se lahko dobi, samo če sam to dam od sebe. Tudi, če bi se zgodilo, da bi moje besede zavrgli ali pa napadli, bi bil vseeno vesel vsaj poskusa zблиžanja in ne glede na izid, bi se jim čutil bližje, kot sem jim bil v svojem molku.

In v tem trenutku se mi je odprla še ena dimenzija tega pogovora po predstavi: zблиževanje. Na kupu smo ljudje, ki smo lahko iz popolnoma različnih okolji, ljudje, ki se morda nikoli ne bi pogovarjali na kavi ali ob pivu, a po drugi strani, smo tudi ljudje, ki imamo vsaj en skupen interes - gledališče in vsaj eno skupno izkušnjo - predstavo. Okoli teh dveh skupnih točk pa se že lahko razvije neka možnost dialoga, spoznavanja drug drugega, deljenja svojega dojemanja sveta in hkrati spoznavanje drugega pogleda na svet.

Pogovora se je na koncu udeležila približno polovica ljudi, od vseh, ki nas je sedelo v krogu/elipsi. Ostali so le poslušali. Odšel sem vesel, da sem si upal spregovoriti in še bolj vesel, ker sem slišal poglede toliko drugih ljudi, a hkrati mi je bilo nekako žal, da jih je toliko ostalo v tišini, saj si predstavljam, da so izkusili le polovico doživetja, ki ga je omogočal pogovor po predstavi.